

CANAN TAN

Önce Sen Vardın

CANAN TAN

Edebiyatta
25. Yıl

—
Türk
Edebiyatı
Öykü
—

Canan Tan, Ankara’da doğdu. Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi mezunu. *Yeni Asır* (İzmir) gazetesinde köşe yazarlığı yaptı. *Milliyet Pazar*’da güncel olayları esprili bir dille yorumlayan yazıları yayımlandı. *Mimoza* dergisinde *Çuvaldız*, *Kazete* adlı kadın gazetesinde “Kazete-Mazete” adlı köşelerde yazılar yazdı. Yazarın öykü, roman, mizah ve çocuk edebiyatı çerçevesinde çok sayıda kitabı ve senaryo çalışmaları vardır.

Roman: *Piraye, Eroinle Dans, Yüreğim Seni Çok Sevdi, En Son Yüreklere Ölür, İz, Issız Erkekler Korosu, Hasret, Pembe ve Yusuf, Kelepçe, Başıbozuk Sevdalar, Sızı*

Öykü: *Çikolata Kaplı Hüzünler, Söylenmemiş Şarkılar, Aşkın Sanal Halleri, Issız Kadınlar Sokağı, Anneannem İnternette*

Şiir: *Şiirce*

Mizah Öyküleri: *İster Mor İster Mavi, Sol Ayağımın Başparmağı, Türkiye Benimle Gurur Duyuyor, Oğlum Nasıl Fenerbahçeli Oldu, Fanatik Galatasaraylı, Beşiktaş’ım Sen Çok Yaşa, Ah Benim Karım Ah Benim Kocam*

Gençlik Romanı: *Yolum Düştü Amerika’ya*

Çocuk Romanları: *Sokaklardan Bir Ali, Beyaz Evin Gizemi, Sevgi Dolu Bir Yürek, Ah Şu Uzaylılar, Uzay Kampı Maceraları, Uzaylılar Aramızda*

Çocuk Öyküleri: *Sevgi Yolu, Arkadaşım Pasta Panda, Sokakların Prensisi Şima, Aliş ile Maviş dizisi*

Ödülleri

Hürriyet (Kelebek) gazetesinin Senaryo Yarışması’nda Birincilik Ödülü / 1979 (*Oğlum* adlı eser, fotoroman olarak çekildi.); 1. Ulusal Nasrettin Hoca Gülmece Yarışması’nda 1. Mansiyon / 1988; Aziz Nesin Gülmece Öykü Yarışması’nda basılmaya değer görülen *İster Mor, İster Mavi* adlı kitabıyla, Türkiye’de mizah öyküleri kitabı olan ilk ve tek kadın yazar unvanı / 1996; BU Yayınevi Çocuk Öyküleri Ödülü, *Sevgi Yolu* / 1997; Rıfat Ilgaz Gülmece Öykü Yarışması’nda Birincilik Ödülü, *Sol Ayağımın Başparmağı* / 1997; İzmir Büyükşehir Belediyesi Çocuk Romanları Ödülü, *Sokaklardan Bir Ali* / 1997; 10. Orhon Murat Arıburnu Ödülleri’nde *Akrep* adlı öyküsüyle, Uzun Metrajlı Film Öyküsü dalında Birincilik Ödülü / 1999; Türk Kütüphaneciler Derneği’nden, Türkiye’deki bütün kütüphaneler bazında, En Çok Okunan Yazar Ödülü / 2010; *Piraye* romanıyla, İstanbul Kültür Üniversitesi’nden Yılın Kitabı Ödülü / 2012; Samsun 19 Mayıs Üniversitesi’nden En İyi Yazar Ödülü / 2013; İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi’nden Yılın En Beğenilen Yazarı Ödülü / 2014; İstanbul Kültür Üniversitesi’nden Yılın En Beğenilen Yazarı Ödülü/ 2017.

Önce Sen Vardın

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

İster Mor, İster Mavi
Sol Ayağımın Başparmağı
Çikolata Kaplı Hüzünler
Piraye
Söylenmemiş Şarkılar
Yüreğim Seni Çok Sevdi
En Son Yürekler Ölür
Eroinle Dans
Aşkın Sanal Halleri
Issız Erkekler Korusu
İz

Hasret
Pembe ve Yusuf
Ah Benim Karım Ah Benim Kocam
Kelepçe
Türkiye Benimle Gurur Duyuyor!
Başbozuk Sevdalar
Şiirce
Sızı
Issız Kadınlar Sokağı
Anneannem İnternette

ÖNCE SEN VARDIN

Yazan: Canan Tan

Editör: Neclâ Feroğlu

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Temmuz 2021 / ISBN 978-605-09-8534-4

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Serçin Çabuk

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Önce Sen Vardın

Canan Tan

Önce Sen Vardın

Saat sabahın körü. Garip bir irkilemeyle uyanıveriyorum. Birileri beni dürterek, usulca ayıltmaya çalışıyor sanki.

Çocuklar okul nedeniyle evden uçup gidince, her an arayacaklarmış gibi, telefonlarımızı hep yakınıımızda ve açık tutuyoruz. O gün de açıktı ve çalıyordu ama ekrandaki numara yabancıydı. Gene de açıp konuşmayı tercih ettim. Bizlere ulaşmayı hedefleyen birilerini yok saymak olmazdı. Salona geçip telefonumu açtım.

“Alo... Filiz Hanım!”

“Evet, benim” dedim sabırsızlıkla. “Buyurun, sizi dinliyorum.”

“Hatırlayacaksınız, fakültenizin onuncu yıldönümündeki özel gecede beraberdik. Eşiniz Taner Bey ve siz...”

İçinde debelendiğim alacakaranlık birdenbire aydınlanıveriyor. Kerem ve eşi! İlk anda eşini hatırlayamasam da, birileri kulağıma fısıldadı sanki: Selen! İyi de, Selen Hanım bunca zamandan sonra neden beni arıyordu ki?

“Şu an Antalya’da hastanedeyiz” diyerek başladı. “Kerem kalp krizi geçirdi, yoğun bakımda. Durumu kritik.”

Biraz soluklanıp asıl meramını dile getirdi:

“Filiz Hanım, sizin Kerem için ne kadar özel, ne kadar önemli olduğunuzu biliyorum. Yoğun bakıma girerken adınızı sayıkladı. Büyük bir özveri olduğunun farkındayım. Ama... eğer gelebilirsenez Kerem’i de, beni de çok, ama çok

mutlu edeceksiniz. Sizi görmek, onun son mutluluğu olacak.”

Elim ayağım birbirine dolaştı. Öylesine şaşkın, öylesine çaresizdim ki, uzunca bir süre yanıt veremedim. Selen ise durup dinlenmeden, ardı ardına, yalvar yakar beni ikna etmeye çabalıyordu.

“Şu an İstanbul’dayım ben” diye mazeret üretmeye çabaladım kendimce.

“İstanbul-Antalya arası kuş uçuşu mesafede Filiz Hanım” dedi. “Büyük bir ihtimalle Kerem’in son arzusu bu. Ama daha fazla ısrar edemem. Benden bu kadar. Gerisi sizin insafınıza kalmış...”

Taner uyanıp yanıma geldiğinde gözlerim kıpkırmızı, perişan bir haldeydim.

“Ne oldu? Ne bu halin?” diye sımsıkı sarılarak gözyaşlarımı silmeye çalıştı.

Dolambaçlı yollara sapmadan, dosdoğru özetledim durumu. Evet, Kerem yoğun bakımdaydı ve Selen benim de orada, onların yanında olmamı istiyordu. Ona göre, ölüme yürüyen birinin son isteğiydi bu.

“Hangi hastanede yatıyormuş Kerem?” diye sordu Taner.

“Antalya Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi’nde.”

Yüz hatlarında çelişkili duyguların birbirini iteleyip öne çıkmaya çalıştıklarını görebiliyordum.

“Gidecek misin?”

Az ve öz bir soruydu. Ama çok şey anlatıyordu.

“Bilemiyorum” dedim samimiyetle. “Ama gitmem gerek galiba. Gitmezsem eğer, sonrasında üzülecekmişim gibi geliyor.”

“Seninle gelmemi ister misin?” derken, son derece iyi niyetli ve içten olduğunu hissediyordum.

“Sağ ol, ama gerek yok” dedim.

Beni havaalanına bıraktı Taner. Uçuş kartımı alıp birkaç tur attım alanda. Kafeteryalardan birine oturup kahve içtim.

İki saat sonra Antalya uçağındaydım. Tek başıma ve bir türlü aklımdan söküp atamadığım anlarımla sarmaş dolaş...

Yıllar öncesinde, çok gerilerde kalmış, eski bir film şeridini izliyor gibiydim. Oysa hepsini, ama hepsini acımasızca silmiş, yaşananları yok saymış ve yepyeni, tertemiz bir sayfa açmıştım önüme. Geriye dönüp kendimi ya da birilerini suçlayacak hiçbir pürüz yoktu yaşantımda.

Ama itiraf etmeliyim ki, Kerem'in yaşam mücadelesi verdiğini öğrendiğim an, kalbim duracak sandım. Neden bu kadar abartılı bir tepki verdiğimi de çözemiyordum doğrusu. Evet, bir zamanlar duygusal yönü ağır basan bir beraberliğimiz olmuştu. Ama yıllar geçmişti aradan. Herkes evinde, yuvasında çoluk çocuğuyla mutlu ve keyifli hayatlar sürüyordu.

Uçağa binip yerime oturduğumda, gözlerimi kapatıp kare kare eski yaşanmışlıklarımı buluştum. O karelerin hemen hemen hepsinde o vardı: Kerem!

Oysa tüm yaşananları tortop edip olabildiğince uzaklara savuşturmuştum kendimce. Ama pek başarılı olamamışım galiba. Ya da yalnızca yaşamının son halkasında ölüme direnen bir dosta vefa borcumu ödemeye çabalıyordum.

Öyle miydi gerçekten?

İtiraf etmeliyim ki, ne derece dürüst davrandığımı kestiremiyorum artık. Düğüm üstüne düğüm attığım bilinmezlikler arsızca hırpalıyor beni. Oysa Kerem'i hayatımdan çıkaralı yüzyıllar geçmişti sanki. Eski yaşanmışlıkların üstünü ağırlıklarla kapatıp çevirivermiştim sayfayı. Ya da öyle sanıyordum.

Mezuniyet töreninin ardından hepimiz çil yavrusu gibi dört bir yana dağılıvermiştik. Ama arkadaşlıklar, dostluklar sonsuza kadar devam edecekti. Öyle olacağını düşünüyorduk. Yanılmışız.

İlk fireyi veren de ne yazık ki Kerem olmuştu. New York

Üniversitesi'ndeki Baruch College'da işletme mastırı yapacaktı. Meğer aylardır hazırlıklarını sürdürüyormuş da habermiz yokmuş.

Çok kötü hissediyordum kendimi. Ama çabuk atlattım. İçinde debelendiğim öfke köpürdüğü, daha da güçlü kılıyordu beni. Rotamız belliydi: Kerem sayfasını bir daha asla açmamak üzere kapatıp yolumuza bakacaktık...

Kerem de kendisini unutturmamak ve kendisiyle ilgili tüm gelişmeleri arkadaşlarıyla –tabii bu arada benimle– paylaşmak için elinden geleni yapıyordu. Bense eski sayfaları çoktan kapatmıştım. Bizim bir araya gelmemiz asla düşünülemezdi. O da aynı fikirde olmalı ki, yepyeni bir yol çizmişti kendisine.

Haberi can arkadaşım Serpil'den aldım. Paylaşacağı konuda kendisinin de katkısı varmış gibi, ezile büzüle, “Kerem evlenmiş!” dedi.

Hayrettir, zerrece etkilenmemiştim. Sanki böyle bir haber bekliyordum. Önceden hazırlıklı olursanız, darbeleri daha kolay atlatabiliyorsunuz. Benimki de o hesap.

Ve Taner! Gerçek bir dost, yerine göre candan bir arkadaş, yerine göre harika bir dert ortağı. Yaşadığım olumsuzluklardan sonra ilaç gibi gelmişti bana. Bana kız arkadaşlarımdan bile yakın hissedebiliyordum. Her şeyimi paylaşabiliyordum onunla.

Serpil bu kez de Taner'i dolamıştı diline. Pek çok erkek arkadaş olmuştu ve bu konularda oldukça deneyimliydi.

“Bak şuraya yazıyorum” dedi. “Taner kardeşimiz bugün değilse yarın, yarın değilse öbür gün kapımı çalıp ‘Gel evlenelim!’ demezse, ben de Serpil değilim.”

Serpil'ce bir yaklaşım diye gülüp geçtim. Huyuydu onun, iki dakikadan fazla yüzüne bakan olursa, bu yakınlığı “kısmet” niyetine değerlendirirdi.

Ama bu kez haklı çıkmıştı Serpil.

“Yaşamının bundan sonrasında benimle beraber olmaya ne dersin?” diyerek ilk adımı attı Taner. Ardından gelecek adımları yönlendirmek bana düşüyordu. Ama öylesine kararsızdım ki... Olumlu ya da olumsuz hiçbir yanıt veremedim ona.

Serpil ise arabuluculuk konusunda yüksek lisans yapmıştı sanki. Taner’le beni karşısına almış, adını anmadan Kerem’e verip veristiriyordu.

“Ne demiş büyüklerimiz, ‘Sev seni seveni yer ile yeksan olsa, sevme seni sevmeyeni Mısır’a sultan olsa.’”

Bu kız çılgın! Ama itiraf etmeliyim ki, arabuluculukta bir numara.

“Ne Mısır’ı, ne sultanı?” diyerek ortamı doğal çizgisine getirmeye çabaladım. Taner ise olabildiğince ciddi görünüyordu.

“Mısır’a gücüm yetmez ama... Gönlümün sultanı olmaya var mısınız?” derken öylesine içten, öylesine samimiydi ki...

* * *

Taner’le evlendiğim için asla pişman olmadım. Harika bir eş, harika bir baba; yeri geldiğinde arkadaş, kimi zaman sırdaş... Ve aradan geçen onca yıla inat, hâlâ bana ilk günkü kadar âşık...

Şu an beni delicesine merak ettiğiinden kuşku yok. Ama beni kısıtlamak anlamına gelecek davranışlardan uzak duruyor. Ben de attığım her adımı onunla paylaşıyorum. “Uçağa bindim, gecikme görünmüyor, zamanında ineceğiz sanırım.”

Buraya kadar her şey tamam. Bakalım hastane ziyaretimin sonrasında da her şey bu derece yolunda olacak mı?

Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi! Burada yatıyor Kerem. Ağır hasta. Hayati tehlikesi var. Ölmesini iste-

miyorum. Uzaktan uzağa da olsa yaşadığımı bilmek iyi geliyor bana. Birbirinden büyük binalar... Kerem hangi blokta, hangi katta, hangi odada yatıyor acaba?

Selen'i arasam mı? Hayır! O kadar aciz miyim ben? Girişteki bankoya yaslanıp meramımı anlatıyorum.

"Hastamız var. Onu görebilmek için ta İstanbul'dan buralara geldim. Hastanın adı Kerem Onur. Eşi de Selen."

Geldiğimi haber veriyorlar. Yanımdaki refakatçiyle beraber yedinci kata çıkıyoruz. "Sağdan ikinci oda" diyor refakatçi ve beni öylece bırakıp aynı asansörle aşağıya iniyor.

Selen kapıda karşılıyor beni. Ve sımsıkı kucaklıyor. Gözlerimizden inen yaşlar birbirine karışıyor.

"İyi ki geldin!" diyor Selen. "Gözü arkada gidecekti yoksa. Hep seni sayıkladı."

Suçlu suçlu bakıyorum yüzüne. O andaki durumun tek faili benmişim gibi...

Kaldığı yerden devam ediyor Selen, "Ne kadarından haberdarsın, bilemiyorum. Babasıyla sorunları vardı Kerem'in. Annesinin ezilmesine, hor görülmesine dayanamıyordu. Amerika'ya gidişi de bir kaçıştı aslında. Orada tanıştık biz. Ama şunu bilmeni isterim ki, biz evlenmeden Taner Bey'le siz evlenmişsiniz. Kısacası, ayrılığın ilk adımı senden gelmişti. Kerem'in tek hatası, ailevi sorunlarını seninle paylaşmamasıydı."

Yüreğim isyanlarda... Keşke'lerle aramda amansız bir boğuşma var. Her şey için çok, ama çok geç... Selen elimden tutup Kerem'in yattığı bölüme geçiriyor beni. Ve bizi bizimle bırakıyor.

Ayaklarım birbirine dolanıyor yürürken. Başım önümde, suçlu suçlu bakıyorum yüzüne. O yakışıklı surat kaşık kadar kalmış. Ama gözleri dile gelmiş, yüreğindeki üzerime yağdırıyor.

"İyi ki geldin!" diyor, gücünü yitirmiş cılız sesiyle. Elimi

tutuyor usulca. “Biliyor musun,” diyor, “üniversite yıllarında elini bile tutmamıştım ben senin. Bugüne kısmetmiş.”

Söylediği her söz bıçak gibi saplanıyor yüreğime.

“Geldiğin için ne kadar teşekkür etsem azdır” diyor.

“Gelmez olur muydum hiç!” diyorum. “Biliyorsun, ne yaşanmış olursa olsun... ÖNCE SEN VARDIN!”

“Canan Tan’ın yazdıkları hepimizin başından geçen veya geçecek konulara eğiliyor. Hiç kuşkusuz bu konular arasında en önemlisi, en etkini aşk. Bu aşkların gücü insanların günlük psikolojilerini de etkiliyor ama bu psikolojilerden oluşan birikim de bir hayatı özetliyor. Kadın özgürlüğü, işlediği konulardan biri. Ama aşk gelince kadın kahramanlar kadar erkek kahramanlar da sayfalarına giriyor. Sözünü ettiğim özgürlük, kadının toplum içinde birey olarak varlığı onun ana temalarından biri. Örneğin *Piraye; Yüreğim Seni Çok Sevdi...* Bunları düşünürken de Ahmet Muhip Dranas’ın dizeleri aklıma düşüyor: ‘Söylenmemiş aşkın güzelliğiyledir kâğıtlarda yarım bırakılmış şiir.’ Ama sadece kadın kahramanlarından söz etmeyelim, *Issız Erkekler Korosu*’nu okuduğumuzda sadece bir cinsde dair romanlar okumadığımızı görüyoruz. Kısacası Canan Tan’ın kitaplarında var olan, hayatın kendisi. Bu da bir yazarı okumak için sanıyorum ki yeterli bir nedendir.”

Doğan Hızlan

tavsiye edilen
KDV’siz
satış fiyatı

₺ 47

Seri no: 11340

ISBN 978-605-09-8534-4

9 786050 985344

Doğan
Kitap